

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

Biuro Ekonomiczne w Banku Polskim.

Brak należycie zorganizowanego biura statystyczno-naukowego dawał się częstokroć dotkliwie odczuwać w b. Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej a obecnie także w Banku Polskim jako instytucji emisyjnej, która z natury rzeczy obowiązana jest śledzić wszelkie przejawy życia ekonomicznego, w celu dostosowania swoich poczynąń w tym kierunku do ogólnych potrzeb krajowych.

Zgodnie z życzeniem Rady Banku, wyrażonem na posiedzeniu w dniu 11 września 1924 r., organizuje się w Banku Polskim pod naukowem kierownictwem p. Wiceprezesa Banku Biuro Ekonomiczne, podlegające administracyjnie Sekretarjatu Dyrekcji.

Bank Angielski (Bank of England) w Londynie głównym korespondentem Banku Polskiego. Zamknięcie rachunku Banque Générale de Dépôts w Brukseli.

(Dział XII Spisu Okólników).

Podaje się do wiadomości Oddziałów, że Bank Polski nawiązał stosunki z Bankiem Angielskim (Bank of England) w Londynie i otworzył w nim rachunek, skutkiem czego instytucja ta jest obecnie głównym korespondentem Banku. W związku z tem należy wszystkie skupione czeki i wpłaty **płatne w Anglii** przysyłać odtąd wyłącznie do Bank of England.

O ile jednak skupione dowody **płatne są u dotychczasowych londyńskich korespondentów Banku**, mianowicie w Midland Bank Ltd. i Westminster Bank Ltd., można nadal aż do odwołania przysyłać je do tych korespondentów.

Jednocześnie zawiadamia się o zamknięciu rachunku w Banque Générale de Dépôts w Brukseli, wobec czego nie należy tam więcej przysyłać żadnych dokumentów do inkasa, lecz kierować je do Banque pour le Commerce et l'Industrie à Varsovie w Antwerpii.

Zmiany powyższe winny Oddziały odnotować w spisie korespondentów Banku Polskiego, zamieszczonym w Okólniku Nr. 209 z dnia 21 grudnia 1923 r.

Wznowienie transakcyj reportowych.

(Dział XII Spisu Okólników).

Ażeby umożliwić przedsiębiorstwom polskim wykorzystanie kredytu zagranicznego bez ponoszenia ryzyka kursowego, Bank Polski wznawia transakcje reportowe, prowadzone już dawniej przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową. Transakcje te opierają się na następującej podstawie:

Firma polska, otrzymawszy kredyt w instytucji zagranicznej, sprzedaje Bankowi Polskiemu uzyskaną walutę, zaś Bank ze swej strony zobowiązuje się odprzedać firmie w terminie płatności kredytu zagranicznego taką samą sumę waluty i **po tym samym kursie**, po jakim ją nabył. Prowizja od transakcyj reportowych wynosi aż do odwołania $\frac{1}{4}\%$ w stosunku miesięcznym. Transakcje zawiera się na okres nie dłuższy niż 3-miesięczny (z ewentualną późniejszą prolongatą) i naogół na kwoty nie mniejsze, niż równowartość 50.000 złotych.

Korespondencję i ewentualne wnioski w powyższych sprawach należy kierować do Wydziału Walutowego Dyrekcji.

WYKAZ

weksli zdyskontowanych i zainkasowanych w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i Banku Polskim.

ODDZIAŁY	Zdyskontowano weksli		Zainkasowano weksli	
	w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej od dn. 1/I do dn. 27/IV 1924 r. (w tem weksle markowe, przeliczone na złote)	w Banku Polskim od dn. 28/IV do dn. 30/IX 1924 r.	w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej od dn. 1/I do dn. 27/IV 1924 r. (w tem weksle markowe, przeliczone na złote)	w Banku Polskim od dn. 28/IV do dn. 30/IX 1924 r.
	z ł o t y c h		z ł o t y c h	
Warszawa	42,039.992'54	156,681.201'62	28,945.307'50	113,683.563'68
Białystok	1,693.464'56	3,032.374'92	1,044.188'95	2,379.725'64
Bielsko	6,922.976'78	17,188.257'80	970.473'60	5,796.337'28
Brześć n/Bugiem	182.788'61	641.623'74	1,239.306'87	2,713.996'97
Bydgoszcz	1,162.817'14	7,442.918'31	925.171'43	6,331.856'01
Częstochowa	7,111.607'52	18,244.116'82	1,972.250'24	9,921.850'72
Drohobycz	764.883'12	2,842.421'37	346.080'08	2,348.377'78
Gdańsk	—	301.230'25	—	25.560'50
Gniezno	304.000'03	1,144.851'54	111.997'24	828.055'55
Grodno	113.784'74	732.809'94	329.462'95	1,163.681'47
Grudziądz	996.779'33	3,571.429'77	411.096'45	2,625.956'15
Inowrocław	62.169'72	595.409'44	86.287'54	863.469'34
Jarosław	26.928'58	126.750'16	141.083'92	439.390'98
Jasło	242.447'87	1,001.922'18	127.176'77	513.352'43
Kalisz	324.770'33	1,735.091'41	645.593'75	2,844.190'12
Katowice	24,737.120'42	43,734.431'96	7,557.698'06	24,242.737'14
Kielce	1,530.677'93	5,007.712'27	1,380.912'63	4,445.927'49
Kołomyja	133.477'96	793.135'16	126.763'79	715.383'36
Kraków	6,933.608'32	22,769.755'98	6,462.163'79	22,507.384'21
Królewska Huta	6,382.016'23	13,949.600'36	1,258.745'65	4,594.046'78
Leszno	73.054'72	471.895'38	48.939'46	563.032'41
Lublin	1,007.087'43	5,448.444'91	1,941.742'87	7,183.455'94
Lwów	7,067.345'33	29,548.131'93	7,661.728'32	26,474.731'—
Łomża	52.781'89	243.455'04	52.457'96	536.015'28
Łódź	69,137.901'64	78,435.386'10	22,972.052'53	54,370.392'32
Nowy Sącz	46.522'26	251.324'47	198.346'—	658.452'40
Ostrów	87.777'18	982.926'62	151.924'24	1,023.369'53
Piotrków	917.667'61	4,423.110'30	1,039.582'99	6,222.873'41
Płock	63.794'22	554.895'37	110.258'24	886.364'46
Poznań	11,426.978'01	59,224.067'46	4,002.229'77	42,849.618'85
Przemyśl	91.882'30	652.786'23	375.958'10	1,461.331'68
Radom	1,953.686'79	7,138.214'—	1,451.247'35	6,270.412'68
Równe	242.711'29	1,283.822'69	2,079.337'71	3,376.724'47
Rybnik	423.679'91	1,060.239'—	58.261'98	642.546'06
Rzeszów	136.470'89	997.595'24	1,026.522'46	1,693.158'26
Siedlce	76.556'58	451.378'84	196.629'11	932.852'97
Sosnowiec	3,423.633'12	11,766.587'48	1,871.930'42	5,325.682'30
Stanisławów	232.352'69	677.404'76	638.602'94	1,797.126'05
Starogard	59.238'44	776.628'43	48.921'50	570.083'93
Suwałki	23.447'16	271.402'37	97.160'58	442.890'51
Tarnopol	38.727'08	107.655'28	289.985'15	900.511'06
Tarnów	149.180'91	705.385'75	1,102.553'46	2,682.536'94
Tczew	122.474'24	718.089'95	75.134'53	747.534'63
Toruń	283.454'43	2,816.090'38	655.888'62	3,055.189'93
Wejherowo	12.241'—	246.190'69	1.333'—	161.509'42
Wilno	1,086.796'57	6,394.042'67	3,022.621'57	8,813.826'02
Włocławek	247.019'74	2,043.152'88	698.796'99	3,117.778'35
Razem	200,150.775'16	519,227.349'22	105,951.909'06	391,744.844'46
Saldo z 1923 r.	11,467.697'81	—	—	—
„ z 27/IV 1924 r.	—	105,666.562'89	—	—
Ogółem	211,618.472'97	624,893.912'11	105,951.909'06	391,744.844'46

Fundusz Naukowy Pracowników Banku Polskiego.

Oddział w Poznaniu wystąpił z projektem utworzenia Towarzystwa pod nazwą: „Fundusz Naukowy Pracowników Banku Polskiego”, mającego na celu popieranie wiedzy w gronie własnym i poza niem.

Fundusz tworzy się drogą dobrowolnych składek i ofiar pracowników Banku Polskiego.

Zadanie swoje Fundusz Naukowy osiąga przez:

- a) wydawanie organu periodycznego dla swoich członków, zawierającego artykuły, opracowane przez członków, z dziedziny bankowości, ekonomji, skarbowości, administracji i prawa,
- b) udzielanie swoim członkom zasiłków bezzwrotnych na wyjazd zagranicę podczas urlopu w celach naukowych,
- c) udzielanie pożyczek dla wydawania prac naukowych,
- d) udzielanie stypendjów dzieciom pracowników Banku, studującym w uniwersytecie lub innych wyższych uczelniach,
- e) urządzenie zjazdów, wycieczek, odczytów i pogadanek naukowych.

Projekt statutu opracował p. Tomasz Buczkowski z Poznania przy gorącym poparciu miejscowej Dyrekcji. Wstęp do statutu zawiera oddanie hołdu zasługom pracowników Banku Polskiego z czasów Królestwa Kongresowego w słowach następujących: „Czcząc pamięć pracowników Banku Polskiego z czasów Królestwa Kongresowego i oddając hołd wiekopomnym zasługom Ich na polu odrodzenia gospodarczego narodu — wzniosłe czyny Ich i dążenia światłe w pracy naszej za przewodnią myśl sobie obrano. Jako wyraz pamięci o Tych, którym tragedia dziejów nie dała dokończyć tak świetnie rozpoczętych działań — i środek, któryby nam spełnianie obowiązków wobec Państwa i Narodu ułatwiał — ten oto Fundusz Naukowy za zgodą pierwszego Prezesa odrodzonego Banku Polskiego — oraz pod łaskawym Jego — Stanisława Karpińskiego — protektoratem — przy poparciu Dyrekcji Banku, Zarządu Głównego Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego, oraz za inicjatywą Oddziału w Poznaniu do życia powołuje się:

S T A T U T

„Funduszu Naukowego Pracowników Banku Polskiego”.

Na dzień 1 listopada Tymczasowy Komitet Organizacyjny Funduszu zwołał zjazd do Poznania, celem przyjęcia statutu, oraz wyborów Zarządu. Przewodniczącym Zjazdu obrano jednogłośnie Prezesa Banku Polskiego, p. Stanisława Karpińskiego, który zaznaczył na wstępie, że wybór przyjmuje, zastrzegając sobie głos w dyskusji, gdyż ma do poczynienia szereg uwag od siebie i od Dyrekcji Banku.

Po referacie p. Buczkowskiego o zadaniach Funduszu Naukowego wywiązała się dyskusja, poczem przyjęto szereg poprawek do statutu, między którymi wymieniamy ważniejsze:

- 1) zwężenie projektowanego zakresu działania Funduszu,
- 2) ograniczenie świadczeń tylko do pracowników Banku Polskiego i ich rodzin,
- 3) wprowadzenie członków popierających, dla których ustalono minimalną składkę jednorazowo 100 złotych,
- 4) zniesiono podział władz na Wydział Prezydjialno-Rewizyjny w Warszawie i Wydział Administracyjny w Poznaniu, a ustalono jednolity Zarząd w Warszawie, składający się z 9 członków, wybieranych przez Oddziały w zależności od liczby członków.

Wniosek, aby Fundusz Naukowy powstał nie jako odrębne Towarzystwo, lecz jako sekcja przy Zrzeszeniu Pracowników Banku Polskiego, nie uzyskał większości. W końcu powołano do Komitetu Organizacyjnego Funduszu następujących Panów: Wardejna i Buczkowskiego z Poznania, oraz Madeya, Mandelskiego i Puchowicza z Warszawy, którym powierzono ostateczne opracowanie statutu w myśl przyjętych uchwał, oraz dokonanie wyboru Zarządu.

Myśl szerzenia zamięłowania do wiedzy wśród pracowników Banku Polskiego zasługuje na jaknajwiększe uznanie. Nie wątpimy, że ogół pracowników poprze dążenia inicjatorów przez liczne zapisywanie się na członków Funduszu Naukowego.

Prawidłowe zaliczanie wpływów na rachunki żyrowe kas skarbowych zasilających, Ministerstwa Skarbu (Centralna Księgowość) i Centralnej Kasy Państwowej.

(Dział VIII Spisu Okólników).

Jakkolwiek Okólnikami dostatecznie wyjaśniono, do jakiego celu służą rachunki żyrowe kas skarbowych zasilających, Ministerstwa Skarbu (Centralna Księgowość) i Centralnej Kasy Państwowej, mimo to wiele Oddziałów popełnia omyłki co do właściwego i prawidłowego zaliczania, względnie przekazywania wpływów na wymienione rachunki.

Dla usunięcia wszelkich wątpliwości w tym względzie, podaje się poniżej tytuły poszczególnych wpłat i należyty sposób ich zaliczania, a mianowicie:

1) na rachunek **kasy skarbowej zasilającej** zapisuje się:

- a) jej nadwyżki kasowe własne,
- b) nadwyżki kasowe składane w złocie, walutach i gotówce przez kasy skarbowe danego okręgu, nieposiadające rachunku żyrowego,
- c) wszelkie wpływy z tytułu podatków, danin, opłat stemplowych i innych należności skarbowych,
- d) wpływy na podatek majątkowy wpłacane bądź złotem, bądź gotówką, bądź walutami, bądź też pochodzące z inkasa weksli podatkowych, opiewających na walutę krajową lub obcą,
- e) wszelkie wpływy należności celnych na rzecz wszystkich urzędów celnych z wyjątkiem Głównej Kasy Celnej (Oberzollikasse) w Gdańsku (Okólnik Nr. 79 z dnia 25 maja 1923 r., oraz Nr. 92 z dnia 20 października 1924 r.),
- f) nadwyżki kasowe składane przez urzędy celne w złocie, walutach i gotówce.

Przy zapisywaniu na rachunku żyrowym miejscowej kasy skarbowej zasilającej wpływów przyjętych **bezpośrednio od płatników** głównym warunkiem jest **jednoczesne zawiadamianie** (punkty c i d) odnośnej kasy skarbowej, względnie (punkt e) urzędu celnego, **na rzecz których przypada dokonana wpłata i które są powołane do prawidłowego jej zaliczenia**, ażeby uniknąć niepożądanych następstw, jakie mogłyby wyniknąć w wypadku zaniedbania przez Oddział tego obowiązku. Odbiór nadwyżek kasowych potwierdza Oddział tej kasy skarbowej, względnie temu urzędowi celnemu, skąd zostały nadesłane.

Zwraca się przytem uwagę, że — o ile jakkolwiek wpłata i z jakiegokolwiek tytułu dotyczy nie miejscowej, lecz innej kasy skarbowej zasilającej, t. j. posiadającej rachunek żyrowy w innym Oddziale — winna być przekazana bezpłatnie awizem żyrowym na jej rachunek przy jednoczesnem dołączeniu do awizu żyrowego dowodów wpłaty — egzemplarzy „B”.

2) Rachunek żyrowy „**Ministerstwo Skarbu (Centralna Księgowość)**” prowadzony w Oddziale *Głównym w Warszawie służy wyłącznie:

- a) do uskuteczniania przelewów z rachunków kas skarbowych zasilających na zasadzie czerwonych czeków żyrowych,
- b) do podnoszenia z tego rachunku zasiłków pieniężnych przez kasy skarbowe zasilające.

Przekazywanie jakichkolwiek innych wpłat na ten rachunek jest bezwarunkowo niedopuszczalne.

3) Na rachunek żyrowy **Centralnej Kasy Państwowej** przekazuje się wyłącznie:

- a) kiedy klient specjalnie tego żąda, na podstawie pisemnego wezwania,
- b) należność za blankiety pozwoleń na wywóz walut obcych zagranicę (z końcem każdego miesiąca,
- c) zainkasowaną równowartość weksłu kaucyjnego z tytułu waluty eksportowej.

Inne konkretne wypadki przekazywania na ten rachunek — o ile zajdzie potrzeba — będą Oddziałom podawane w Okólnikach lub listownie.

Wycofywanie z obiegu uszkodzonych dwuzłotowych monet srebrnych.

(Dział XIII Spisu Okólników).

Dwuzłotowe monety srebrne puszczone w obieg dnia 30 października 1924 r. wykonane zostały w mennicach zagranicznych. Wskutek zbyt pośpiesznego bicia znajdują się wśród monet tych sztuki zarysowane lub pęknięte, które przy sprawdzaniu przez uderzenie o płytę kamienną wydają głuchy dźwięk niemetaliczny.

Zwracając przeto uwagę Oddziałów na ten szczegół, poleca się skutecznie wymianę przedstawianych przez klientów tego rodzaju monet uszkodzonych bez czynienia jakichkolwiek trudności i wycofywać je z obiegu łącznie z zauważeniami przy rolowaniu nadsyłanego przez Skarbiec Emisyjny srebra.

Wybrakowane sztuki winny być przechowywane oddzielnie i odsyłane przy okazji do Skarbcza Emisyjnego z zaliczeniem w dzienniku i raporcie kasowym na rachunku „Bilon w drodze”.

Dodatkowe uwagi co do prawidłowego prowadzenia ksiąg żyrowych.

(Dział VIII Spisu Okólników).

W wielu Oddziałach pracownicy, prowadzący rachunki żyrowe, przepisują arkusze żyrowe lub kontrolne, celem nadania im odpowiedniej formy zewnętrznej — zwłaszcza, kiedy arkusze poszczególne są poplamione lub wykazują poprawki.

Z tego powodu powstaje niekiedy sprzeczność z zasadami ustalonymi w Instrukcji Służbowej Cz. II. Np. jeżeli arkusz żyrowy rozpoczęty przez jednego pracownika przepisze później jego następca, to przyjmuje skutek tego odpowiedzialność za poprzednie księgowanie. Zdarzyć się również może, że pracownik, prowadzący księgę żyrową, otrzyma polecenie prowadzenia księgi kontrolnej. Gdyby zatem przepisał arkusz księgi kontrolnej prowadzony przez swego poprzednika, natenczas te same arkusze obu ksiąg wykazałyby księgowanie przez jednego i tego samego pracownika w tym samym czasie, co sprzeciwia się podstawowym przepisom, a tem samem jest niedopuszczalne.

Wyjaśnia się zatem, że przepisanie arkusza księgi żyrowej lub kontrolnej dozwolone jest tylko w tym wypadku, kiedy dokonywa tej czynności pracownik, księgujący na danym arkuszu od początku. Dodatkowo zacyfrowanie przepisanego arkusza przez poprzednika nie nadaje mu charakteru pierwowzoru i nie zmienia w niczem postaci rzeczy. Tego rodzaju postępowanie jest surowo wzbronione.

Jednocześnie nadmienia się, że przy zmianie osób, prowadzących rachunki żyrowe, obejmujący ma obowiązek — oprócz uzgodnienia ogólnego stanu rachunków żyrowych i potwierdzenia objęcia w oddzielnej na ten cel przeznaczonej książce — zacyfrować wszystkie arkusze.

Ponadto zwraca się uwagę, że wypisywanie w księgach żyrowych jakiejkolwiek treści przy czekach białych, lub czerwonych, na podstawie których następuje przelew miejscowy, oraz notowanie w primancie numerów awizów żyrowych, tudzież podawanie sald rachunków na dowodach żyrowych (kartach złożenia, czekach i t. p.) jest zupełnie zbędne. Jedynie przy numerach czeków czerwonych, na zasadzie których dokonywa się przekazów do innych Oddziałów, można umieszczać w treści uwagę „Zamiejscowy” w celu dokładnego zestawienia obrotów przekazowych a następnie prawidłowego oznaczenia minimalnej pozostałości (Instrukcja Służbowa Cz. II § 4 str. 17).

Zniżka cen zboża i tłuszczów na rynkach światowych.

W ostatnim tygodniu zaznaczyło się na rynkach światowych załamanie cen żywności. Najbardziej miarodajny z rynków światowych rynek chicagoski notuje:

data notowań	p s z e n i c a		ż y t o		smalec
	w transakcjach terminowych na grudzień	na maj	w transakcjach terminowych na grudzień	na maj	
17/X 1924 r.	161	154 ³ / ₈	134 ³ / ₄	134	16'10
24/X 1924 r.	141 ¹ / ₂	146 ¹ / ₈	125 ¹ / ₂	126 ¹ / ₂	15'90

Powyższa niższa cen na rynkach światowych nie wywarła narazie większego wpływu na ceny tych artykułów w Polsce.

Przepisy kredytowe Banku Polskiego.

Przesłane Oddziałom broszury p. t. „Przepisy kredytowe Banku Polskiego” opracowane zostały przez Wydział Kredytowy Dyrekcji nie tylko dla Oddziałów, lecz także dla członków Komitetów Dyskontowych.

Wobec tego należy wręczyć każdemu z nich po jednym egzemplarzu, niezależnie zaś od tego mogą je otrzymać również starsi urzędnicy, którzy interesują się bliżej sprawami kredytowymi.

Oszczędne używanie spinaczy.

(Dział I Spisu Okólników).

Już niejednokrotnie zwracała Dyrekcja uwagę Oddziałom w Okólnikach, Zarządzeniach i Wiadomościach na brak oszczędności w używaniu materiałów piśmiennych, co jednak nie odniosło pożądanego skutku. W ostatnich czasach ustalił Wydział Administracyjny, że Oddziały i Wydziały zużywają nadmierne ilości niektórych przyborów biurowych, a zwłaszcza spinaczy (około 50.000 sztuk miesięcznie), za które wydatkowane kwoty obciążają w sposób nadmierny koszty handlowe Banku.

Ponieważ to zwiększone zapotrzebowanie nie wynika z uzasadnionego wzrostu czynności, a tylko z nienależytego zwracania uwagi na ten drobny napozór szczegół, poleca się przeto oszczędniejsze używanie i zbieranie spinaczy z załatwionych akt, skutkiem czego zmniejszą się wydatnie ich koszty zakupu.

Sprostowanie.

W artykule „Skup czeków wystawionych przez Skarb Państwa Amerykańskiego” zamieszczonym w poprzednim numerze „Wiadomości” poprawić należy omyłkę w dacie Okólnika Nr. 209 z dnia 21 grudnia 1924 r. na 1923 r.

Ruch służbowy.

Zwolnienie ze służby.

Modzelewski Stanisław i Rzeczkowski Wacław z Oddziału Głównego w Warszawie, Knot Alfred z Oddziału w Kołomyży.

Przeniesienia.

Gidyński Zdzisław, Dyrektor Oddziału w Stanisławowie na stanowisko pierwszego Zastępcy Dyrektora Oddziału Głównego w Warszawie, Dr. Piątkiewicz Zdzisław z Oddziału we Lwowie do Sekretariatu Dyrekcji w Warszawie, Kaczmarczyk Stanisław z Oddziału w Drohobyczu do Oddziału we Lwowie, Rużycki Jerzy z Oddziału we Lwowie do Oddziału w Drohobyczu.

Delegacja.

Baranowski Józef, Dyrektor Oddziału w Równem i Niklewicz Józef, Zastępca Dyrektora Oddziału Głównego w Warszawie, delegowani do zorganizowania nowopowstającego Oddziału w Tomaszowie Mazowieckim.

BANK POLSKI.

